

Սյունյաց Երկիր

www.syuniacyerkir.am

ՈՒՐԲԱԹ, 26 ՄԱՅԻՍԻ 2017Թ.
№ 20 (438)

**Մեր մով սարերում ամռան
առավոտ,
Մի դախարա ճեսա
կաթնադեղյուրի մոտ,
Իջել եր ձորե մթին
անճատից
Ու ջուր եր խմում զուլալ
աղբյուրից:**
ԳՈՒՍԱՆ ԱՇՈՑ

Նախագահի նստավայրում ՀՀԿ-ի եւ ՀՅԴ-ի միջեւ ստորագրվել է քաղաքական կոալիցիա կազմավորելու մասին հուշագիր

Հանրապետության նախագահի նստավայրում մայիսի 11-ին Հայաստանի հանրապետական կուսակցության եւ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցության միջեւ ստորագրվել է քաղաքական կոալիցիա կազմավորելու մասին հուշագիր, որը կգործի մինչեւ 6-րդ գումարման Ազգային ժողովի լիազորությունների ավարտը:

Քաղաքական վերոնշյալ երկու ուժերը կոալիցիոն հուշագրով քաղաքական պատասխանատվություն են ստանձնել կառավարության ողջ գործունեության համար: Ստորագրված փաստաթղթում ամրագրված են քաղաքական կոալիցիայի շրջանակներում համագործակցության ռազմավարական նպատակները, կոալիցիայի առաջնահերթությունները, գործունեության եւ

կազմակերպման կարգը: Հայաստանի հանրապետական կուսակցության կողմից փաստաթուղթը ստորագրել է ՀՀԿ նախագահի տեղակալ Արմեն Աշոտյանը, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն կուսակցության կողմից՝ ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչ Ալվան Վարդանյանը:

էջ 5

Կադրային խեղկապակություններ Սյունիքի բուժական հաստատություններում

Նամակ ՀՀ առողջապահության նախարարի պաշտոնակատար Լեւոն Ալթունյանին

Հարգելի պարոն Ալթունյան
Սյունիքի մարզի առողջապահական հաստատություններում տեղի են ունենում իրադարձություններ, որոնք իսկապես արտառոց են ու կասկածելի, որոնց բուն էությունը հասկանալու համար, մարզի բազմաթիվ բժիշկների ու բնակիչների անունից, Ձեզ ենք դիմում՝ ակնկալելով անկեղծ եւ ողջամիտ պատասխան:

Կարող էինք, անշուշտ, մտահոգող հարցերի պատասխանը ստանալու համար դիմել Սյունիքի մարզպետարան կամ տարածաշրջանային բժշկական կենտրոններ, բայց դա անօգուտ եւ անիմաստ փորձ կլիներ, քանզի եւ մարզպետարանում, եւ բժշկական կենտ-

րոններում խստագույնս արգելված է լրատվամիջոցների հարցերին պատասխանելը: Եվ այսպես՝ մայիսի 23-ին Կապանի բժշկական կենտրոնի տնօրենի հերթական պաշտոնակատարին ներկայացնելիս հայտարարվեց, որ ՀՀ կառավարության որոշմամբ Կապանի եւ Քաջարանի բժշկական կենտրոնները միավորվել են՝ կառավարությունն իբր այդպես է նպատակահարմար գտել:

Ձեք ուզում մտածել, որ այդ հայտարարության հեղինակները ստել են, եւ փորձեցինք գտնել կառավարության այն որոշումը, որի համաձայն իրականացվում է երկու հիվանդանոցի միավորումը, որում, հավանաբար, նշված կլինի դրանց միավորման նպատակահարմարությունը: Եվ նման որոշում չգտանք...

Դուք կարող եք մեզ ասել, թե կառավարության որ որոշմամբ է տեղի ունենում Կապանի եւ Քաջարանի հիվանդանոցների միավորումը

(Եթե, իհարկե, միավորումն իսկապես տեղի է ունենում), չէ՞ որ խոսքը փակ բաժնետիրական ընկերությունների մասին է, իսկ դրանք լուծարվում, վերակազմավորվում են միայն հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

էջ 3

Եվրոպայի օրը՝ Կապանում եւ Գորիսում

Եվրոպայի օրվա ամենամյա տոնակատարությունները, որ այս փարի ընթացում են «Եվրոպական միությունը Հայաստանի համար» խորագրով, անց են կացվում մայիսի 6-27-ն ընկած ժամանակահատվածում Հայաստանի մարզերի վեց քաղաքում եւ մայրաքաղաք Երևանում: Մրանք ներառում են տեղեկատվական միջոցառումներ, որոնց ընթացքում ներկայացվում են ԵՄ-Հայաստան սերտ համագործակցությունն ու գործընկերությունը եւ եվրոպական մշակույթի բազմազանությունը:

Մայիսի 19-ին՝ Կապանում, իսկ 20-ին՝ Գորիսում անցկացված եվրոպայի օրվա տոնակատարությունները, բացի տեղեկատվական ցուցահանդեսներից, ներառում էին նաեւ մշակութային միջոցառումներ, տարատեսակ մրցույթներ: Նախքան Կապանի Գարեգին Նժդեհի, Գորիսի Գրիգոր Տաթևացու անվան հրապարակներում տոնական միջոցառումների մեկնարկը Հայաստանում ԵՄ դեսպան Պյոտր Ավիտալսկին՝ Գորիսում, իսկ Հայաստանում ԵՄ պատվիրակության համագործակցության բաժնի ղեկավարի տեղակալ Գրեգորի Ցուրիսը՝ Կապանում, հանդիպեցին Գորիսի համայնքապետ Վաչագան Արուցի եւ Կապանի քաղաքապետ Աշոտ Հայրապետյանի հետ՝ քննարկելով համագործակցության շրջանակները:

Ինչպես նշեց Հայաստանում ԵՄ պատվիրակության համագործակցության բաժնի ղեկավարի տեղակալ Գրեգորի Ցուրիսը, այս տոնը խորհրդանշում է այնպիսի համընդհանուր արժեքներ, ինչպիսիք են՝ խաղաղությունը, համերաշխությունը, միասնությունն ու արդարությունը: Նա տեղեկացրեց, որ ԵՄ-ն մեծապես աջակցում է Հայաստանի Հանրապետության համաչափ տարածքային զարգացմանը: Պաշտոնական համագործակցության շրջանակներում վերջին տարիներին ավելի քան 500 մլն եվրո ֆինանսավորում է տրամադրվել տարբեր ոլորտների զարգացման ուղղությամբ՝ ենթակառուցվածքների, տնտեսական, տուրիզմի զարգացում, փոքր, միջին ձեռնարկատիրության աջակցություն, քաղաքացիական հասարակության ձեւավորում եւ այլն: «Մենք ցանկանում ենք շարունակել համագործակցությունը Հայաստանի եւ մասնավորապես այնպիսի քաղաքների հետ, ինչպիսիք են՝ Կապանը: Այս պահին Սյունիքի մարզում ԵՄ աջակցությամբ իրականացվում են ավելի քան 10 մլն եվրո արժողությամբ ծրագրեր, որոնցից մի քանիսը բավականին կարելի է եւ իրականացվում են նաեւ Կապանում: Հայաստանում իրականացվող մարզերի համաչափ զարգացման ծրագրի շրջանակներում մարզում իրականացվում են պիլոտային ծրագրեր, որոնցից մեկն էլ վերաբերում է օրինակելի կանաչ տնտեսության ստեղծմանը, այսինքն՝ այն օրինակ կծառայի նաեւ ՀՀ այլ մարզերի համար», – նշեց Գ.Ցուրիսը եւ հավելեց, որ այս պահին յուրաքանչյուրը հնարավորություն ունի մասնակցել մի շարք դրամաշնորհային նախաձեռնությունների տարբեր ոլորտներում՝ զբոսաշրջություն, կրթություն, մշակույթ, սպորտ, տնտեսական զարգացում, երիտասարդների հետ համագործակցություն

էջ 3

ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ. «Չեմ հիշում, թե երբեւէ Ձեր թերթն ինձ նման հարցեր ուղղած լինի...»

Կապանի քաղաքապետ Աշոտ Հայրապետյանը պատասխանել է «Այունյաց երկրի» հարցերին

– Պարոն Հայրապետյան, ե՛լ ՏԻՄ ընտրությունների շեմին՝ 2016թ. սեպտեմբեր-հոկտեմբերին, ե՛լ 2017թ. Աժ ընտրությունների առիթով բավականին շատ խոստումներ տրվեցին կապանցիներին:

Եթե ՏԻՄ ընտրությունների ժամանակ Դուք էիք ապագա անելիքների ուղղագիծը ներկայացնում, ապա Աժ ընտրությունների ժամանակ՝ պատգամավորի թեկնածուները թիվ 12 ընտրատարածքի վարկանիշային ցուցակից:

Կարո՞ղ ենք հիմա՝ համափաստ մթնոլորտում, ամփոփել՝ ի՞նչ կարելու խոստումներ հնչեցին այդ ժամանակ՝ Կապանին առնչվող եւ որքանով են դրանք իրատեսական ու պահանջված:

– Կոնկրետ ՏԻՄ ընտրությունների ընթացքում տրված խոստումները տեղ են գտել հետագայում ընդունված՝ համայնքի զարգացման

հարցադրմանը ծանոթանալով՝ եկանք համոզման, որ դրա անհրաժեշտությունը կա:

Հիմա նույնկերպ, եթե մարդը գալիս է քաղաքապետարան եւ ասում, որ տանիքը կաթում է, վերելակը չի աշխատում կամ մուտքը նորոգման կարիք ունի, ինքն իր անձնական կամ առավելագույնս իր շենքի խնդիրն է բարձրացնում: Իսկ մեր առաջարկած փոփոխության ձեւակերպումն ու տված խոստումը վերաբերում էին խնդրի համակարգային լուծմանը, այն է՝ պիտի այլընտրանք լինի բազմաբնակարան շենքերի կառավարման չարդարացված մոդելին՝ համապատասխան: Բայց փոփոխության ձգտելիս՝ բախվեցինք իրողությանը, որ բնակչահագործման տեղանաս ստեղծել չենք կարող, քանզի օրենքով գործող կառավարման միակ տարբերակը մնում է համապատասխանը: Ուստի, նախաժամ օրենսդրական փոփոխություն է անհրաժեշտ, դրա համար էլ այս հարցը փորձում ենք հասցնել ավելի վերին օղակներ: Մինչեւ գործող այս կառույցները չլուծարվեն, մեկ այլ կառույց չի կարող նրանց լիազորությունները ստանձնել:

– Կարո՞ղ ենք արձանագրել, որ Ձեր նախընտրական ծրագրի հիմնադրույթները (հիմնականում) տեղ են գտել համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի մեջ: Եվ, եթե կարելի է, համառոտ ներկայացրեք, խնդրեմ, համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի կառուցվածքն ու բովանդակությունը:

– Արդեն մասամբ պատասխանեցի, այո՞, համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը կազմելիս՝ առաջնորդվել ենք նաեւ իմ նախընտրական ծրագրի դրույթներով, որովհետեւ, ի վերջո, այդ երկու փաստաթղթերի առանցքում էլ այն Կապանն է, որը ցանկանում են տեսնել:

Եւ, որ այդ ծրագրի կառուց-

էջ 4

Նոյեմբերի 5-ին՝ համայնքների ղեկավարների ընտրություն Կապանում, Սիսիանում եւ Քաջարանում

ՀՀ կառավարությունը 2017թ. մայիսի 18-ի նիստում ընդունել է ՀՀ օրենքի նախագիծ «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին»:

Ըստ առաջարկվող նախագծի՝ Կապան համայնքի մեջ կմտնեն Կա-

պան քաղաքը, Ագարակ, Աղվանի, Աճառան, Անտառաշատ, Առաջածոր, Արծվանիկ, Բարգուշատ, Գեղամուշ, Գոմարան, Դավիթբեկ, Դիցմայրի, Եղեգ, Եղվարդ, Խղրանց, Խորձոր, Ծավ, Կաղնուտ, Չորաստան, Գակատեն, Ներքին Խոտանան, Ներքին Հանդ, Նորաշենիկ, Շիկահող, Շիշկերտ, Շրվենանց, Չափնի, Սզնակ, Սյունիք, Սրաշեն, Սեւաքար, Վանեք, Վարդավանք, Վերին Խոտանան, Տանձավեր, Տավրուս, Ռժանիս, Օխտար գյուղերը:

Սիսիան համայնքի մեջ կմտնեն Սիսիան, Դաստակերտ քաղաքները, Ախլաթյան, Աղիտու, Անգեղակոթ, Աշոտավան, Արեւիս, Բալաք, Բնունիս, Բռնակոթ, Գետաթաղ, Դարբաս, Թանահատ, Թասիկ, Իշխանասար, Լժեն, Լոր, Հացավան, Մուցք, Նժդեհ, Նորավան, Շաղատ, Շամբ, Շաքի, Շենաթաղ, Որոտնավանք, Սավարդ, Վաղատին, Տոլրոս, Տորունիք, Ցղունի, Ույծ գյուղերը:

Քաջարան համայնքի մեջ կմտնեն Քաջարան քաղաքը, Անդրկավան, Աջաքաջ, Բարիկավան, Գեղավանք, Գեղի, Գետիշեն, Լեռնածոր, Կաթնառատ, Կավճուտ, Կարդ, Կիցք, Չագիկավան, Ներքին Գիրաթաղ, Նոր Աստղաբերդ, Ոչեթի, Վերին Գեղավանք, Վերին Գիրաթաղ, Փուխրուտ, Քաջարանց, Քարուտ գյուղերը:

Կառավարությունն առաջարկել է Սյունիքի մարզի Կապան, Սիսիան, Քաջարան նորակազմ համայնքներում 2017թ. նոյեմբերի 5-ին անցկացնել համայնքների ղեկավարների եւ ավագանիների անդամների ընտրություններ՝ ՀՀ ընտրական օրենսգրքով սահմանված կարգով:

Ենթադրվում է, որ Ազգային ժողովն առաջիկայում կքննարկի օրենքի այդ նախագիծը:

Սեփ.լրագրություն

2017թ. ամառային զորակոչ անցկացնելու եւ զորացրում կատարելու մասին

Հիմք ընդունելով «Ձինապարտության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 11-րդ եւ «Այլընտրանքային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածները՝ որոշում են.

1. 2017 թվականի մայիս-հուլիս ամիսներին անցկացնել Հայաստանի Հանրապետության արական սեռի այն քաղաքացիների պարտադիր զինվորական եւ այլընտրանքային ծառայությունների ամառային զորակոչը, որոնց 18 տարին լրացնում է մինչեւ 2017 թվականի հունիսի 30-ը ներառյալ, ինչպես նաեւ այն քաղաքացիների, որոնց նախկինում տրված՝ պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչից տարկեման իրավունքը դադարել է մինչեւ 2017 թվականի հունիսի 30-ը ներա-

ռյալ:
2. Ապահովել այլընտրանքային աշխատանքային ծառայության կազմակերպումը եւ իրականացումը:

3. 2017 թվականի հունիս-հուլիս ամիսներին զորացրել սահմանված ժամկետում պարտադիր զինվորական եւ այլընտրանքային ծառայություն անցած զինծառայողներին:

4. Այլընտրանքային աշխատանքային ծառայությունից արձակել սահմանված ժամկետում այլընտրանքային աշխատանքային ծառայություն անցած ծառայողներին:

5. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը՝ սույն հրամանագիրն ուժի մեջ մտնելուց հետո երկշաբաթյա ժամկետում ընդունել սույն հրամանագրի կիրարկումն ապահովող համապատասխան որոշում:

6. Սույն հրամանագիրն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՐ Ս.ՍԱՐԳՍՅԱՆ

2017թ. Մայիսի 15
Երևան
ՆՅ-355-Ն
president.am

Խոշորացված համայնքներում մեկնարկել են ավելի քան 2.5 մլն ԱՄՆ դոլարի Ներդրումային ծրագրերը

ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) «Աջակցություն փեղակալ ինքնակառավարման բարեփոխումներին» ծրագրի շրջանակներում եւ ՀՀ-ում Շվեյցարական համագործակցության գրասենյակի աջակցությամբ, մի շարք խոշորացված համայնքներում արդեն մեկնարկել է շուրջ 2 մլն 580 հազար ԱՄՆ դոլարի փեղակալական միջոցների եւ սարքավորումների տրամադրման գործընթացը:

Մասնավորապես, Սյունիքի մարզի Տաթև, Տավուշի մարզի Դիլիջան եւ Լոռու մարզի Թումանյան խոշորացված համայնքներին տրամադրվել են կոմբայններ, ավտոգրեյդերներ, բազմաֆունկցիոնալ էքսկավատորներ, աղբատար մեքենաներ, ինքնաթափ բեռնատարներ եւ այլ տեխնիկական միջոցներ եւ սարքավորումներ:

Առաջիկայում համայնքները կստանան նաեւ այլ տեխնիկական միջոցներ, միկրոավտոբուսներ, բոլոր բնակավայրերում կկառուցվեն կանգառներ: Նախատեսվում է հա-

մայնքներում կառուցել տեխնիկայի սպասարկման կայանատեղիներ:

Ընդհանուր առմամբ, տեղական ինքնակառավարման բարեփոխումների ծրագրի շրջանակներում 2018 թվականի ընթացքում 18 խոշորացված համայնքները կստանան ավելի քան 11 մլն ԱՄՆ դոլար արժողության (ԱՄՆ-ՄՁԳ՝ 8 մլն 600 հազար դոլար եւ ՀՀ-ում Շվեյցարական համագործակցության գրասենյակ՝ 2 մլն 500 հազար ԱՄՆ դոլար) առաջին անհրաժեշտության մեքենաներն ու տեխնիկական միջոցները:

Մնացած խոշորացված համայնքներում կազմակերպվել են մասնակցային հանդիպումներ եւ քննարկումներ, որոնց արդյունքում գույքագրվել են վերահանված կարիքներն ու խնդիրները:

ՏԿԶ նախարարությունում գործող փորձագիտական խմբի կողմից արդեն հաստատվել են Ուրցածոր, Վայք, Ջառիթափ, Գորիայք, Ջերմուկ, Մեղրի խոշորացված համայնքների՝ ընդհանուր առմամբ 2 մլն, 670 հազար ԱՄՆ դոլարի ծրագրերը: Գորիս, Տեղ, Նոյեմբերյան, Կողբ, Այրում, Ամասիա, Աշոցք, Սարապատ եւ Արփի միավորված համայնքների՝ 5 մլն, 950 հազար ԱՄՆ դոլար արժողության ծրագրային առաջարկները գտնվում են նախնական զննահատման փուլում:

Ներդրումային ծրագրերն իրականացվում են Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից, իսկ ՀՀ տարածքային կառավարման եւ զարգացման նախարարությունը համարվում է վերը նշված ծրագրերի իրականացման համակարգողը:

mtad.am
16.05.2017

Դեռևս վաղ է Մեղրու բժշկական կենտրոնում կապարված դեպքի վերաբերյալ օբյեկտիվ եզրահանգում անելը

Մայիսի 10-ին Մեղրու տարածաշրջանի մոտ 300 բնակիչ բաց նամակով դիմել է ՀՀ վարչապետ Կարեն Կարապետյանին, որի շարժառիթ է հանդիսացել երկու անգամ անապահատ երեխայի հայր, քառասունամյա Սուրեն Սարգսյանի՝ ապրիլի 30-ին Մեղրու տարածաշրջանային բժշկական կենտրոնում գրանցված մահը: Նամակում մասնավորապես նշվում է, որ նորակառույց բժշկական կենտրոնում մեղ մասնագետների պակասի, եղած մասնագետների թերեւս ոչ բավարար պատրաստվածության հետևանքով օրերս դժբախտ դեպք գրանցվեց: Նրանք խնդրում են վարչապետին ուսումնասիրել բուժաօգնությունում ստեղծված իրավիճակը և միջոցներ ձեռնարկել՝ պարզելու՝ ինչու է տարածաշրջանային նշանակություն ունեցող հիվանդանոցում այդպես էլ չեն լուծվում այնքան կարեւոր կարգադրությունները, եւ եկած որակյալ երիտասարդ կադրերը, «չդիմանալով մրցակցությանը», արագ լքում են Մեղրին:

Ստեղծված իրավիճակի վերաբերյալ իր դիրքորոշումն արտահայտեց Մեղրի բազմաբնակավայր համայնքի ղեկավար Մխիթար Ջաքարյանը: Նա նախելառաջ նշեց, որ հանրապետության գրեթե բոլոր շրջանային հիվանդանոցներում մեղ մասնագետների կարիք կա: «12 հազար բնակչության սպասարկող առողջապահական կենտրոնը, ֆինանսական վիճակից, այդ համայնքում մեղ մասնագետները չեն ելնելով, բոլոր պահանջները բավարարելու հնարավորություն չունի»:

Ինչ վերաբերում է կոնկրետ «Մեղրու տարածաշրջանային բժշկական կենտրոն» ՓԲԸ-ին, ապա նորակառույց կենտրոնը, որ ստեղծվել է Ազգային եւ Մեղրու հիվանդանոցների միավորմամբ, իր կառավարմամբ, հագեցվածու-

լուրջ մասնագետներ են եւ փրկել են շատերի կյանքը: «Եթե ստեղծված իրավիճակից հետո վիրաբույժ Արթուրյանը որոշի հեռանալ Մեղրու բժշկական կենտրոնից, դա համայնքի համար մեծ կորուստ կլինի», - իր մտահոգությունը հայտնեց Մ.Ջաքարյանը եւ հավելեց, որ տարիներ առաջ իր կնոջ կյանքը փրկել է Կապանի հիվանդանոցի մանկաբարձագինեկոլոգիական բաժանմունքի նախկին վարիչ Սամվել Միկոյանը, ում վերջերս մեղադրում էին ծննդկանի մահվան մեջ:

Ինչպես տեղեկանում ենք «Հրապարակ»-ի «Բժշկի սխալի մեղավորը երկրի տնտեսական վիճակն է» վերտառությամբ հոդվածից. «Ըստ դատաբժշկի նախնական եզրակացության՝ Սուրեն Սարգսյանը մահացել է արտառիկ սրտաբանական պատճառներով, որն առաջացրել է սրտի տամպանադա: Առողջապահության նախարար Լևոն Ալթունյանն էլ ասում է. «Սրտի տամպանադան այնպիսի դիագնոզ է, որ եթե անելիք չունի տրաքում է, մույնիսկ եթե մի երեք բրիգադ լվացված-կանգնած լինեն վիրահատարանում, հիվանդին դժվար կլինի փրկել»:

Ինչպես, ցավալի դեպք է տեղի ունեցել, բայց նախքան բժշկին մեղադրելը մի պահ կանգ առնենք եւ հիշենք, որ նա նաեւ բազում կյանքեր է փրկել: Թերեւս այս հարցի վերաբերյալ վերջնական դիրքորոշում արտահայտելու համար սպասենք փորձաքննության եզրակացությանը: Բայց այն, որ շրջանային հիվանդանոցները մեղ մասնագիտական կադրերով համարվելու համար կառավարությունը պետք է անհրաժեշտ քայլեր ձեռնարկի, դա լինի օրենքի ուսով կամ աշխատավարձի բարձրացման ու այլ նպաստավոր պայմաններ ստեղծելով, անվիճելի փաստ է:

ԱՐՄԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հիշատակն ապրում է սերունդների հիշողության մեջ...

Եղիցի լույս մահապարտ կամավորականի հիշատակին

Գորիսի շրջանի Շինուհայր գյուղում հյուրնկալվեցի Արցախյան ազատամարտում ակտիվ, անձնուրաց դերակատարություն ունեցած տղաներից մեկի՝ Արայիկ Սիմոնյանի հայրական տանը:

Արայիկը փառքով է պսակել իր անունը հայոց այս վերջին ազատագրական մաքառումների ընթացքում: Պատերազմում վաստակել էր իր պատվավոր մականունը՝ Ուրալ Արո: Մարտնչել է բազմաթիվ վայրերում: Նա առաջիններից էր, որ ունկնդիր եղավ ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանի հայտնի կոչին եւ զինվորագրվեց մահապարտների գումարտակին: Արայիկի գործունեության բուռն տարիները եղան հենց պատերազմի սկզբնական շրջանը՝ 1990-1992 թվականները, երբ ամեն ինչ հայկական կողմին ծանր ու դժվար էր տրվում: Պատերազմն առաջ բերեց անսպասելի դժվարություններ ու խոչընդոտներ: Դրանք հաղթահարելու համար մեր տղաները հաճախ անմահադեպ անձնուրացություն ու անձնագոհություն էին դրսևորում՝ երբեք չողուլով իրենց կյանքի համար:

Արայիկը՝ Ուրալ Արոն, ճիշտ այդպիսի անձնագոհ, նվիրյալ մարտիկ էր՝ կյանքն ամբողջովին հայրենիքին մատաղացու արած այր: Նա հար է նման էր 19-րդ դարավերջի հայ ֆիդայիներին, ովքեր կրակե շապիկ հագած բարձրացել էին Արևմտյան Հայաստանի լեռները եւ «Մահ կամ ազատություն» կարգախոսով կռիվ հայտարարել սուլթան Ռամադանի բռնապետությանը: Հայ ժողովրդի երջանկության «Բրաբիոն» ծաղիկը որոնող խենթերն էին նրանք՝ Արաբոյից, Սպահանցի Մակարից, Գեւորգ Չառուչից, Աղբյուր Սերոբից, Անդրանիկից մինչեւ Փեթարա Իսրո: Հայ ֆիդայիների այդ փառապանծ փառանքն արհամարհած ուներ սեփական կյանքը՝ միայն թե ազատագրվեր սիրասուն հայրենիքը: Հայ մեծամունտ գրող Մուշեղ Գալշյանը նրանց կյանքի եւ սիրանքի վերաբերյալ հետևյալ խորունկ բանաձեւումը տվեց. «Հայ ֆիդայիների ըմբոստ ճակատը մենք դեռ պետք է համբուրենք...»:

20-րդ դարավերջին՝ Արցախի լեռներում հայտնվեցին հայոց նորոյա ֆիդայիները՝ կամավորական-ազատամարտիկները: Նրանց նշանաբանը նույնն էր. «Մահ կամ ազատություն»: Հայ կամավորական ազատամարտիկն իր անձնագոհությամբ բնավ չէր զիջում 19-րդ դարավերջի հայ ֆիդայիներին: Հայրենիքի սիրով արբեցած խենթերը միշտ էլ որոնել են ու դեռ կորոնեն հայոց երկրի երջանկության Բրաբիոն ծաղիկը:

Արայիկ Սիմոնյանն այդ խենթերից մեկն էր: Մահապարտ կամավորականը բազմաթիվ անձնագոհ գործողությունների է մասնակցել Արցախի լեռներում եւ պարզապես հրաշքով կենդանի մնացել:

նատարով հարկ եղած զենքն ու զինամթերքն էր հասցնում անձնավտանգավոր վայրերում գտնվող ազատամարտիկներին: Եշմարիտ է նկատված, որ նա ամեն անգամ անցնում էր կյանքի եւ մահվան մագեկամրջի վրայով եւ վերոնշյալ անձնագոհ արարքները կատարում էր այնպես, կարծես իր ուղեղն էլ նույնպես գրահապատված էր...

Ուրալ Արոն 1993 թվականի փետրվարին «Արծիվ մահապարտների» գումարտակի հրամանատարության հատուկ առաջադրանքով մեկնեց ռազմաճակատի թեժ գիծ՝ Չլդրան: Ճանապարհին նա անհավասար մարտերի մեջ մտնելով թշնամու հրոսակախմբերի հետ, այնուամենայնիվ, կարողանում է այնքան անհրաժեշտ զենքն ու զինամթերքը հասցնել պաշարման մեջ գտնվող ազատամարտիկներին: Այդ հերոսական, անվեհեր գործողության ընթացքում Արայիկը ծանր վիրավորվում է, ստանում ողնաշարային լուրջ վնասվածքներ, զանգուսկրի կտրվածք: Առաջին բուժօգնությունը ստանալուց հետո նրան տեղափոխում են Երեւան, որտեղ անհրաժեշտ ապաքինում է ստանում եւ կրկին վերադառնում ռազմաճակատ: Այս անգամ նա մասնակցում է Լաչինի ուղղությամբ ծավալված մարտական գործողություններին:

Պատերազմի ավարտից հետո Արայիկը մի որոշ ժամանակ մնում է զինվորական ծառայության մեջ, սակայն ստացած վերքերն իրենց զգալ են տալիս: Երկու անգամ, ՊՆ միջամտությամբ, մեկնում է արտասահման՝ բուժման: Գերմանիայում բժշկվելու փորձում են նրա առողջական վիճակը կայունացնել, սակայն ապարդյուն: Հետզհետե ողնաշարի ցավերը դառնում էին անտանելի:

Արայիկ Սիմոնյանը վախճանվեց 2015 թվականի մարտի 10-ին, Երեւանում՝ հիվանդանոցում: Հուրակավորվեց հերոսների վերջին հանգրվան հանդիսացող «Եռաբլուր» պանթեոնում: Տապանքարին գրված է. «Ուրալ Արո. 1960-2015թթ.-Մահապարտ»:

Ահա այսպես ավարտվեց հայրենիքին նվիրված մի կյանք եւս: Արայիկ Սիմոնյանի անունը հավերժ էր և որպես խորհրդանիշ հայրենիքի պաշտպանությանը մինչեւ վերջ զինվորագրված եւ զոհաբերված կյանքի:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱԴԵՏՅԱՆ
պարմաբան, հրապարակախոս

Նա իր «Ուրալ» մականիշի բեռ-

